

Harminc napos európai turnéra készül az Osonó

Július 18-án este indul útjára az Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadás stábja. A Bartha Levente, Daragics Bernadette, Fazakas Misi, Ferentz Anna-Kata, Jánosi Vivien, Komán Zsombor, Morar Ervin és Mucha Oszkár alkotta csapat augusztus 18-án érkezik haza. Az egy hónap alatt összesen 8 országban lesz látható az immár 118 alkalommal bemutatott előadás.

Az előadás az AITA/IATA európai részlege a CEC, valamint a budapesti székhelyű Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Művészeti Programok Főosztályának ajánlására nyert meghívást a dániai VII. NEATA Nemzetközi Színházi Fesztiválra, valamint a belgiumi Estivades CIFTA 2012. Színházi Fesztiválra. Mindkét fesztiválon az Osonó Kelet- és Közép Európát fogja képviselni, olyan országok mellett, mint Franciaország, Olaszország, Belgium, Monaco, Luxemburg és Amerikai Egyesült Államok.

A fent említett két fesztivál mellett, az Osonó Magyarországon, Németországban, Franciaországban, Csehországban, Szlovákiában és Ausztriában fog fellépni az Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadással. Az európai turnéről majd rendszeres rádióközvetítést hallgathatnak az érdeklődők.

Fényképek az előadásról [ITT](#) tekinthetők meg.

Az európai turné első helyszínei: Egervár és Celldömölk

Szerdán, július 18-án éjfélkor nekivágunk az útnak. Kilencszáz kilométer vár ránk az első helyszínig. Egész éjszaka utazunk, és másnap kettőkor már Egerváron fogad bennünket Fazakas Misi egykori osztályfőnöke, az itteni előadás szervezője: Balló Árpád.

Megérkezés után leellenőrizzük a termet. A község iskolájának tornatermében fogunk játszani. Egy nagyon szép helyen kapunk szállást. Pár kilométerre a községtől, egy szőlős közepén található vendégházban fogunk aludni. Nagyon kedves fogadtatásban részesülünk és egy finom ebéd után visszamegyünk felállítani a díszletet. Közben az „oszi” beszerzi a fogyókellékeket, mi pedig beszerelés után próbálunk egy keveset. Kezdése előtt az alpolgármester köszönti a társulatot. Úgy a fogadtatáson, mint az összegyűlt, teltházias nézőtéren érződik, hogy nagyon vártak bennünket. Szépen megtörténik az előadás, és a zömében idősekből álló nézők szemében érezni a felidézett történeteket, érzéseket.

OSONÓ NAPLÓ

Az előadás végén, a nézőkkel való beszélgetésből kiderül, hogy nagyon sok személyes pillanatot, jelenetet fedeztek fel az előadásban. Az egyik néző elmeséli, hogy őt megerősítette az előadás abban, hogy mennyire fontos a család, hiszen volt pár kollégája, akik kiutaztak külföldre dolgozni és otthon hagyták a gyerekeiket. Sokszor tehetetlen az ember, de a családot, mint közösséget nem szabadna feláldozni, mert az nem jelenthet megoldást még akkor sem, ha úgy tűnik, hogy az anyagi gondok ezzel a döntéssel megoldódnak. Egy másik néző arról beszél, hogy szerinte nagyon aktuális az előadás és valódi problémákról szól, és azt is bevallotta, hogy az előadás bizonyos részei elérzékenyítették. A találkozás végén az is felmerül, hogy jövőre visszavárnak bennünket a felújított egervári várban megrendezésre kerülő színházi estekre. Az alapvető koncepció az, hogy a szórakoztató előadások mellett, komolyabb és mélyebb előadásokat is bemutassanak a nézőknek. A vár menedzsere szerint, az előadásunk úgy formailag, mint tartalmilag beilleszkedik ebbe az elképzelésbe. Egy gyors bontás után, az utazás és az előadás fáradtságát egy nagy alvással pihenjük ki.

Péntek délelőtt az „oszi” ébreszt. Rövid beszélgetés és kiadós reggeli után elindulunk a következő helyszínre: Celldömölkre. A Soltis Lajos Színház épületét egyből megtaláljuk. Nem először vagyunk itt. Azt is mondhatjuk, hogy már haza járunk, hiszen negyedik alkalommal játszik itt az Osonó. Ismerősek az utcák, ismerős az épület, és ahogyan jövünk, lassacskán felidéződnek a régi emlékek is. Jó érzés itt lenni. Nagy Gábor és társulata kimondhatatlan szeretettel fogad bennünket. A valamikori moziból, a társulat által átalakított épületben nagyon bensőséges a hangulat. Érezzük, hogy ennek a helynek lelke van. A helyzet hasonló a mienkhez, a kazánházból átalakított Ifjúsági kulturális központ ötletéhez. Itt viszont már van egy épület – igaz bizonytalanságban, hiszen a helyi önkormányzat bármikor kiteheti a társulatot. Ittlétünk alatt azt tapasztaljuk, hogy a fiatalok

OSONÓ NAPLÓ

otthonuknak érzik az épületet, bejárnak alkotni, beszélgetni, játszani, közösségben lenni. Szinte alig lehet elhinni, hogy az önkormányzat terve között az épület lebontása szerepel. Az fogalmazódik meg bennünk, hogy ilyen ifjúsági házakat nem lebontani kellene, hanem létrehozni, és ha az állam helyet egy társulat létrehozza, átvállalva hatalmas feladatokat és felelőséget, akkor azt támogatni kell.

Mint manapság minden független színház, a celldömölki is anyagi gondokkal küzd. Itt az épületben, a társulat saját kezűleg teremti meg a körülményeket. Az előteret a régi kellékes raktárból állítják össze, a terem függönyeit és sötétítőit a régi jelmezekből varrják össze Minden nehézséggel együtt, sok munkával és kitartással tartják fent ezt a helyet. Családias a hangulat, és ami a legfontosabb, hogy akarnak valamit, akarják, hogy megmaradjon nekik az épület és színház tudjanak itt csinálni. Sok hasonlóság van köztünk, talán ezért is szeretünk idejárni. Gyors beszerelés, majd ebéd, szálláshely elfoglalás, rövid lejárópróba, és este 7-től előadás. A nézőtéren fiatalok, felnőttek, idősek, a társulat színészei és diákjai. Azt érezzük, hogy mélyen megtörténik bennük az előadás, aminek a végén még maradunk a színház előterében beszélgetni velük. Azt jelzik vissza, hogy nagyon őszinte és egyszerű előadást láttak ma este.

Beszélgetünk arról is, hogy a független színházaknak mennyire el van lehetetlenítve a helyzete, elsősorban gazdasági szempontból. Akárcsak, mint otthon, itt sincs a fiataloknak jövőképünk. Élhetetlen országokban élünk, és ezt elsősorban nem anyagilag gondoljuk. A „nem tudom”-ok, „nem lehet”-ek országai ezek, ahol mindenért óriási erőfeszítéseket kell tenni. Ahol a hivatalokkal még mindig meg kell harcolni. Ahol a civil kezdeményezés fogalmai idegenek. A Soltis Lajos Színház vezetőjével ránézünk a színház előcsarnokában lévő 20-30 fiatalra, és önkéntelenül egyszerre tesszük fel a kérdést: mi lesz velük? Nagy segítség lehet egy-egy ilyen társulat összetartó ereje, illetve a színházcsinálás.

OSONÓ NAPLÓ

Szombat reggel próbával kezdjük a napot, majd a bontásra is sor kerül. A délután az Osonó társulata egy kis közös zenéléssel és activity-vel tölti, majd este 7-kor indulunk Taizébe, a franciaországi szerzetes közösséghez. A következő egy hetet ott töltjük.

Összesítés rádióban (Erdély András összeállítása)

Egy hét Taizében

Az Osonó társulata július 22 és 29 között, egy hetet töltött a franciaországi szerzetesközösségnél, azzal a 4.500 fiatallal együtt, akik 65 nemzetből gyűltek össze. Az egyik cél az volt, hogy lelkileg feltöltődjön, új lendületet kapjon a csapat és felkészüljön az otthoni felelősségvállalásra. A másik cél annak a lehetőségnek az átbeszélése volt, hogy az Osonó a jövő évben előadásokat játsszon Taizében, a világ minden tájáról összegyűlt fiatalok számára.

Taizébe jönni annyit jelent, mint meghívást kapni az Istennel való közösség keresésére, amelyet a közös ima, az éneklés, a csend, a személyes elmélkedés és a beszélgetések segítenek- írják a Taizé-i szerzetesek rövid meghatározásukban. Ezt tapasztalja az Osonó is, hiszen a csapat hat éve minden nyáron rendszeresen visszatér ide, a Művészeti Népiskola, illetve a Plugor Sándor Művészeti Líceum drámatagozatának diákjaival együtt.

OSONÓ NAPLÓ

Az idén merült fel az az ötlet, és az egy hét alatt az erről szóló beszélgetések be is indultak, miszerint minden valószínűséggel 2013-ban, egy hónapon keresztül, körülbelül 40 alkalommal fogja az Osonó eljátszani az Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadást Taizében, a világ minden tájáról összegyűlt fiatalok számára.

Előadás Hamburgban

Első alkalommal játszott az Osonó Németországban, illetve Európának ezen a részén. Vendéglátónk a Hamburgi Magyarok Egyesülete volt. Az egyesület elnöke, Friedrich Ireghy Annamária, illetve a sepsiszentgyörgyi származású, jelenleg Hamburgban élő Horváth Örs, az egyesület vezetőségi tagja fogadta az Osonót.

Éjszaka 2 óra körül érkezünk meg Hamburgba. A társulat egyik része Friedrich Annamáriánál kap szállást, a többiek Örsnél alszanak. Másnap délelőtt Örssel elmegyünk egy hatalmas irodaházba megnézni az előadásunk helyszínét. Egy kis probléma adódik a terem magasságával, de átbeszéljük a díszletet átalakításának lehetőségét, és a társulatunkra jellemző gyors ritmusban elindulunk várost nézni. Az autóból csodáljuk meg a központot, majd hamarosan megérkezünk a kikötőbe,

OSONÓ NAPLÓ

ahol megpillantunk egy hatalmas óceánjárót. Egy lifttel lemegyünk abba az alagútba, amely átvezet az Elba folyó alatt. Mire újra a felszínre érünk, zuhogni kezd az eső. Hamburgban soha nincs szélsőséges időjárás, viszont elég gyakran esik. Egy olasz vendéglőben gyorsan ebédelünk, majd nekifogunk a díszlet beszerelésének. Este fél 8-kor kezdjük az előadást, amely nagyon mélyen hat a főként magyar-ajkúakból álló nézőkre, legalábbis erről tanúskodik az előadást követő közönségtalálkozó. Az egyik néző arról számol be, hogy már 21 éve él Hamburgba, de igazán az előadás hatására tudta megbocsátani magának azt, hogy elhagyta Romániát. Azt érzi, hogy itt mindenki megbecsüli a munkáját, és emberszámba veszi. Ahhoz, hogy ezt elérje, úgy érzi ide kellett költöznie. Egy másik néző arról beszél, hogy annak ellenére, hogy problémákról szól az előadás, számára nagyon pozitív élmény volt, mert az embernek az a feladata, hogy ezekre problémákra megoldást találjon. Az életet egy tetrisz játékhoz hasonlította. Vannak bizonyos formák, amelyeket ügyesen el kell helyezni egymás után, viszont néha megtörténik, hogy a fejünkbe esik egy-egy forma, és beledöngöl a földbe. Ezeket valahogy ki kell javítani, mert nem szabad hagyni, hogy a következő forma mélyebbre taszítson. A német fiatalok kapcsán elmondják, hogy bár jólétben élnek és mindenük megvan, céltalanok és nem tudják, hogy mit kezdjenek magukkal. Folyamatosan unatkoznak, és valaki mindig meg kell mondja nekik, hogy mit csináljanak.

Mivel első alkalommal játszottunk nyugaton, nagyon kíváncsiak voltunk, hogy az itt élő emberekben meg tud-e történni, el tud-e mélyülni az előadás. A két és fél órás közönségtalálkozó után úgy érezzük, hogy itt, a nyugati ember számára is bőven hordoz az előadás személyes témákat, olyannyira, hogy Annamária, az egyesület elnöke szerint az előadást fontos lenne elvinni más németországi magyar közösségekhez is. Így az ő kezdeményezésre és segítségével elkezdődött egy 2013 tavaszán esedékes, több állomásos Németországi turné szervezése.

OSONÓ NAPLÓ

Dániai Nemzetközi Színházi Fesztiválon az Ahogyan a víz tükrözi az arcot előadásunk

Július 31-én reggel érkezett meg az Osonó a sonderborgi NEATA 2012. Nemzetközi Színházi Fesztivál helyszínére. Már az első lépések arra utaltak, hogy rendkívülien jól megszervezett fesztiválon fogja az Osonó képviselni Kelet- és Közép-Európát.

A fesztivált, annak fővédnöke, Mária dán királyi hercegné nyitotta meg, aki azt emelte ki, hogy a fesztiválon fellépő 11 társulat a következő napokban a saját országuk és régiójuk kulturális nagykövetei lesznek. Az Osonó augusztus elsején, szerda este helyi idő szerint 21 órakor fogja bemutatni előadását, amelyet – ahogy az a megnyitó utáni állófogadáson kiderült - a jelenlevő szakma nagy kíváncsisággal vár. A csapatnak azt a nehézséget kell leküzdeni, hogy a 122. alkalommal bemutatott előadást itt fogja először nagyszínpadi, nagytermi közönségnek bemutatni.

OSONÓ NAPLÓ

Dániából Belgiumba utazik az Osonó

Szombaton ér véget Sonderborgban a kétévente megrendezésre kerülő VII. NEATA Színházi Fesztivál, amelyen az Osonó Kelet- és Közép- Európát képviselte az Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadással. A találkozói jellegű fesztiválon nem osztottak ki díjakat, de a záró szakmai megbeszélésen elhangzott, hogy a fesztivál két legjobb produkciója között ott van az Osonó előadása is.

Thorgeir Tryggvason izlandi színházkritikus, miután megköszönte az előadást kiemelte, hogy az nagyon hatott rá és érzelmileg mélyen megmozgatta. „Olyan előadás volt, amelyik egy világot idézett fel, és lehetőséget adott a nézőknek, hogy a saját érzéseiket belevigyék. Nagyon tetszett, hogy az előadásban kivetített statisztikák tudtak önmagukban beszélni, és ez létrehozott egy távolságtartást, aminek a jelenlétét nagyon fontosnak tartottam az érzelmi hatás mellett. Ez a kettőség nagyon jól működött végig az előadásban.”- fogalmazott a színházkritikus.

OSONÓ NAPLÓ

Hördur S. Dan izlandi színésznek leginkább az tetszett, hogy nagyon sok érzellemmel dolgoztak a színészek úgy, hogy közben nagy erő és koncentráció volt bennük. „Az érzelmek annyira fel tudtak erősödni, hogy átjöttek a nézőterre, majd magukkal ragadtak bennünket. Egy nagyon erős energia született meg az előadás alatt. Kitűnő volt.”

Karlis Racenis lett színész az előadás témáját emelte ki: „Nagyon jó a téma, amivel ez az előadás foglalkozik. Nem sok ilyen van, pedig ezek egyre aktuálisabb problémák nem csak Romániában, hanem egész Európában. Ezzel szembe kell nézni.”

Rúnar Kristinn Ronarssan izlandi színészt az előadásban szereplő színészek figyelme, színpadij jelenlétének erőssége ragadta meg: „Nagyon erős volt a színészek figyelme, annyira, hogy az egész előadás alatt végig kellett figyelnem, éreztem a színpadon megszülető feszültséget, amely mint egy mágnes úgy vonzott engem. Csodáltam az egész előadást, és úgy néztem végig, olyan önfeledten, elfeledkezve magamról, mint egy gyerek. Amikor vége lett, akkor azt éreztem, hogy egy másik, egy álmvilágban vagyok. Két jó előadástípus van: az egyik az, amikor boldogan hagyod el a nézőteret előadás után, a másik az, ami megmozgat valamit benned és mélyen elgondolkodtat. Ez az előadás az utóbbihoz tartozik, és ezt nagyon köszönöm.”

A fesztivál legjobbjai között emlegetett Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadás mellett, a szakemberek egy másik előadást is megneveztek: a litvániai Arlekin társulat Rómeó és Júlia adaptációját. A Miért szerelem? című produkció mesterien kimunkált bohócjáték-sorozatra felépített előadás. A vilniusi társulattal 2009-ben már találkozott az Osonó a bécsi Wienextra Ifjúsági Színházi Világtalálkozón.

A társulat vasárnap reggel indul tovább Belgiumba. A Marche-en-Famenne-ben megrendezésre kerülő Estivades CIFTA 2012. színházi fesztiválon olyan országok között lép fel az Osonó, mint Franciaország, Svájc, Olaszország, Monaco, Belgium, Amerikai Egyesült Államok és Luxemburg. A 122. alkalommal bemutatott Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadást augusztus 9-én játssza a csapat. A bemutatóra bejelentkezett a belgiumi román nagykövetség részéről Gianina Voda politikai titkár is.

Interjú Helle Hauger-el, a Nemzetközi Amatőr Színházi Egyesület (AITA/IATA) Gyerek- és Ifjúsági Részlegének vezetőjével

OSONÓ NAPLÓ

rádióban:

írásban:

- Nem először találkozik a sepsiszentgyörgyi Osonó Színházműhellyel...

- Igen, láttam már az Osonó előző előadását 2009-ben egy bécsi fesztiválon, ami felejthetetlen élmény volt számomra. Amit tegnap láttam, az is hasonlóan hatott

rám, az érzelmek fokozatosan törtek fel belőlem.

- Ön szerint mi annak az oka, hogy ilyen erőteljes élményeket él meg az Osonó előadásain?

- A nagyon erős színészi játék vezet el oda, hogy a színházi formán, a szövegen, az auditív hatásokon és az információon túl, megtapasztaljak valami mélyebbet. A társulat nézőkbe vetett bizalma megadja nekünk azt a lehetőséget, hogy mindannyian személyesen tudjuk értelmezni az előadást, amitől olyan sok információt kaptam, hogy a gondolataim telítődtek és már az érzelmeimre kezdett hatni. Az előadás teljesen másképp hatott rám, mintha ugyan ezeket az adatokat újságban olvastam volna. Azt a sok információt, amivel minden nap találkozunk az interneten, az újságokban és a tv-ben az Osonó a színházat felhasználva juttatja el az érzelmek szintjére. Szerintem erről szól a színház.

- Ön szerint mi a színház célja, küldetése 2012-ben?

OSONÓ NAPLÓ

- Számomra a színház célja, hogy megmozgasson embereket és azok másképp gondolkodjanak egy előadás után. Ezután bármit olvasok Romániáról, eszembe fog jutni az Osonó üzenete, mert az előadás megragadta az érzelmeimet, és ezt nagyon fontosnak tartom a színház esetében. Az Osonó olyan színházi formát hoz létre, amely megnyitja a nézőt, és így az üzenetet eljuttatják hozzánk, nem csak szavak és számok szintjén, hanem egy mélyebb értelemben. Ezt tették a Részletek a bolyongás meséiből című előadással és ezt létrehozták most is.

Olaszországi meghívással zárult a belgiumi Estivades CIFTA 2012. színházi találkozó az Osonó számára

A háromévente megrendezésre kerülő találkozóznak egy 5.000 fős kisváros, Marchen-Famenne adott otthont. Franciaországot, Svájcot, Olaszországot, Monaco-t, Belgiumot és Luxemburgot képviselő társulatok mellett lépett fel az Osonó Színházműhely, amely Kelet- és Közép-Európát képviselte.

Az augusztus 9, csütörtök esti Ahogyan a víz tükrözi az arcot című előadás nagy sikert aratott. Daniele Franci olaszországi rendező, társulatvezető szerint nagyon bátor az előadás úgy a benne felvetett témákat, mint az előadás formáját illetően. Külön kiemelte a színészi munkát, amely arra készítette, hogy csak 3 percig kövesse a feliratot, hiszen azok a feszültséggel és érzelmmel teli jelenetek, amelyeket a színpadon látott, teljes mértékben lenyűgözték, elfeledtetve vele a felirat követését. Hozzáfűzte, hogy ez volt az egyik legjobb előadás amit valaha látott, mert nem csak egy dokumentarista színház, nem csak egy előadás, hanem egy színházi lecke volt. Éppen ezért, meghívta az Ahogyan a víz tükrözi az arcot előadást az általa szervezett színházi fesztiválra, amelyre 2013. március 15-22 között kerül sor Reggio Emilia nevű olasz városban, illetve az osonót felkérte, hogy vezessen színészmesterség műhelyfoglalkozásokat a fesztivál résztvevői számára.

Az Osonó augusztus 5- 10 között vett részt a belgiumi fesztiválon. Már a megérkezéskor kiderült, hogy a szervezők és résztvevők nagy része francia nyelven beszél. Ezért az első napok legsürgősebb teendői között szerepelt az előadás francia fordításának és feliratozásának megszervezése. A társulat tagjai interneten keresték még azokat az ismerősöket, akik ilyen rövid idő alatt be tudták vállalni a jelenetek lefordítását. Köszönet nekik – Iliescu Edinda (Sepsiszentgyörgy), Michéle Struvay (Brüsszel), Selmeci György Ferenc (Svájc) –, a kezdésig összeállt a francia

OSONÓ NAPLÓ

fordítás, így a nézők francia nyelvű felirattal követhették végig az előadást, amelyet nagy érdeklődés előzött meg.

Egyértelműen kiderült, hogy sem az itt élők, sem a fesztivál résztvevői nem tudnak sokat Romániáról és a romániai színházkultúráról. Egy-két kósza politikai híren kívül – például a mostani politikai válság – nem sok mindent tudtak felsorolni. Döbbenet vettük észre, hogy 22 évvel a diktatúra bukása után, még mindig Ceausescu él a legerőteljesebben az emberek emlékezetébe, illetve az, hogy a románok elárasztottak bizonyos országokat.

Az előadás nagyon erős hatást váltott ki a nézőkből. Nagy részük a végén közel 30 percet maradt bent, hallgatva a zenét, megtalálva a belső csendet és elmélkedve vagy éppen szorosan átölelve egymást. A péntek délelőtti közönségtalálkozón volt, aki azt jelezte vissza, hogy olyan mély érzéseket és gondolatokat élt meg előadás alatt és után, hogy mikor elindult hazafele az autójával, két kilométer után vette észre, hogy nem jó irányba megy. Egy svájcban élő néző arról számolt be, hogy nagyon mélyen hatott rá az előadás, és kiemelte, hogy ő odahaza börtönökben tanít olyan rabokat, akik közül sokan Romániából származó nők. Ő eddig mindig csak a rossz oldalát látta Romániának, de az előadás hatására rádöbben, hogy mi van a személyes sorsok mögött, és úgy véli, hogy ezentúl majd jobban, nagyobb együttérzéssel fog belátni ezeknek a nőknek az élete mögé. Többen jelezték vissza pozitívként, hogy nincs az előadásnak tapsrendje, így a nézők előadás után az érzelmeikkel ott maradhatnak a nézőtéren, és mindenki a maga idejében, a saját érzelmi ritmusában hagyhatja el a színházépületet. Volt, aki azt jelezte vissza, hogy húsz percig ült bent és egyszerűen érezte, hogy olyan belső csendet él meg az előadás hatására, hogy nem tudott elmenni.

OSONÓ NAPLÓ

Az előadáson a belgiumi román nagykövetség részéről jelen volt Gianina Voda politikai titkár is, aki a végén közel egy órát találkozott és beszélgetett a társulattal. Elmondta, hogy meglátása szerint nagyon erős az előadás, és érzelmileg őt magát is megmozgatta. Személy szerint örül, hogy romániai fiatalok kutatják ezeket az aktuális kérdéseket, és a színházi munka által szembe tudnak nézni ezekkel a valós problémákkal, mert akkor már remélhetőleg elindul a megoldások megtalálása a személyes életekben. Kiemelte, hogy fiatal anyaként, számára a szülő-gyerek viszonyt boncolgató jelenetek voltak a legmélyebbek, illetve a Romániáról szóló statisztikák valósággal lesokkolták.

OSONÓ NAPLÓ

A fesztivál helyszínéül az 5.000 főt számláló kisvárost jelölték meg, hiszen Belgiumban nagyon fontosnak tartják, hogy ne minden Brüsszelben történjen, hanem minden kisebb település vegyen részt a sport-, kulturális- vagy közösségi-élet szervezésében, így kerülve el, hogy „meghaljanak” a kisebb települések. Marche-en-Famenne-ben zajlik az élet, bár nem csak a fesztivál miatt, hanem a profin felszerelt sportkomplexum is vonz ide látogatókat, illetve a helyi lakósokat egyaránt. Az Osonó csapata számára érdekes volt, hogy az 1978-ban épített művelődési központ funkcionálisabb, mint otthon sok mai modern kultúrház, ahogy az sem elhanyagolható, hogy egy ilyen Barót- szerű kisvárosban mennyire jól felszerelt színpadtechnikával, fény- és hangparkkal lehet találkozni. Döbbenetes látni, hogy egy ilyen kisváros infrastruktúrája mennyire fejlett. Az utakat folyamatosan javítják, karbantartják, aszfaltozzák, és külön gondot fordítanak a városi-bicikliutak kialakítására. Érződik, hogy van pénz minderre, de ami talán ennél is fontosabb, akarat és szándék, na meg a biciklivel közlekedők tisztelete. Nem furcsa az itteni járókelőknek, hogy a bicikliút nem járda, és adott esetben ha a biciklis a járdán közlekedik, akkor nem kell rákiabálni, mert egyszerűen csak a bicikliúton halad. Az itteni és otthoni emberek nyitottsága és mentalitása közötti különbség évtizedekben mérhető.

Öröm nézni, ahogy a fesztivál résztvevői – zömében idős emberek – vidámak, felszabadultak. Ezekben az országokban jut az élet örömeiből, jut idő a színházra és a játékokra is. A játék szeretete, öröme, a játékosság, a vidámság olyan nagy mértékben lelhető fel az idősebb korosztály körében, amilyen mértékben otthon a fiatalok körében is nagyon ritka.

Az Osonó társulata az olasz csapattal töltött el több időt, amely alkalmat adott a beszélgetésre, a játékokra és a közös tervezésre. Érdekes volt, ahogyan olasz barátaink felfedezték a román és olasz nyelv közötti hasonlóságot, illetve az is, hogy most gondolkodtak el először azon, hogy Róma és Románia megnevezések között van-e valamilyen összefüggés. A tanügyi rendszerük másképp szerveződik, mint a romániai. 13 évett járnak iskolába, öt-három-öt elosztással. Vannak kimondott művészeti líceumok, de azokon belül nem létezik drámatagozat és egyéb színházzal kapcsolatos szak sem. Viszont a színművészeti egyetemek – ahová csak 25 éves korig lehet jelentkezni - nagyon erősek. Nagy az érdeklődés és kevés jelentkezőt vesznek fel. Élőben tapasztalhatuk meg az olasz emberek heves, energiadús, hangos, temperamentumos viselkedését, és azt a hatalmas szeretetet, amelybe részesítettek bennünket. Egyébként ők voltak azok, akik minden előadás előtt, a fesztivál zenéje hallatán rendszeresen felálltak, és a nézőtéren táncra perdültek. Lelkesen várják a következő, márciusi találkozást, mert meglátásuk szerint sokat tanulhatnak az Osonóval való közös munkából.

OSONÓ NAPLÓ

Az Osonó vasárnap, augusztus 11-én továbbindult Frankfurtba, majd azt követi még két megálló: Prága és Somorja.

Interjú Daniele Franci olasz rendezővel

- Most találkoztál először az Osonó Színházműhellyel. Milyen gondolatokkal maradtál a tegnapi előadásuk megtekintése után?

- Azt gondolom, hogy az előadás egyike a legjobbaknak, amiket életemben láttam, mert a technikai része, az energia és a hangulat, amit a színészek megteremtettek az egész előadás alatt nagyon erős volt. Szerettem, ahogyan a színészek megközelítik az előadás tematikáját. Kezdetben kellett olvasnom a feliratot, de néhány perc múlva már csak az előadást figyeltem, mert vonzott a színészek jelenléte a színpadon, akik szerintem nem csak színészek, hanem művészek.

- Mit jelent számodra ez a különbség?

- Számomra a különbség színész és művész közt azt jelenti, hogy a színészek csak színházi vonatkozásban fejezik ki magukat, míg a művészek több eszközt használnak. Így történt a tegnapi előadáson is: táncban, színészi játékban és néha a commedia dell' arte eszközeivel is alkottak a színpadon. A rendezés pedig a darab minden pillanatában segíti, kiegészíti ezt.

- Meghívtad az Osonót az általad szervezett fesztiválra...

- Igen. A gondolat, hogy meghívjam a csapatot Olaszországba természetesen az előadás után már megszületett, de a reggeli közönségtalálkozó is megerősített ebben az elhatározásban, főként azért, mert láttam, hogy a fiatal színészek pontosan értik és érzik az előadást. Szerintem nagyon fontos az olaszországi

embereknek, hogy lássák és megtanulják ezt a hozzáállást. Nemcsak a színpadon, hanem sok helyzetben megfigyeltem a csapatot a fesztivál ideje alatt, és nagyon értékeltem azt, ahogyan viszonyulnak a lehetőségekhez, környezetükhöz, céljaikhoz.

- Nagy vitát váltott ki a közönségtalálkozón, hogy az előadásnak nincs tapsrendje, így nem teremt lehetőséget arra, hogy a nézők „megköszönjék” az előadást. Te mit gondolsz erről a kérdésről?

- Úgy gondolom, hogy az előadás vége zseniális volt, mert nagyon elegánsan megteremtették a közönség számára azt a lehetőséget, hogy megtartsák a csendet és elgondolkodjanak az előadás által felvetett kérdéseken. Pontosan emlékszem számos részletre, mert tényleg megérintett az előadás. A társulatom nagyon örült, hogy láthatta, és fontos nekem, hogy nemcsak a művészetet, hanem egy igazi színházi leckét is volt lehetőségük felismerni benne.

Európai turné utolsó állomásai: Frankfurt, Prága és Somorja

A 30 napos európai turné alkalmával 7 országban lépett fel az Osonó, és több meghívást kapott az elkövetkező időszakra. Közben rengeteg emberrel sikerült találkozni, beszélgetni, mesélni és meghallgatni. A szakmai programokon túl, magyar közösségeket keresett fel a társulat, így a turné utolsó állomásai is ilyen helyszínek voltak Németországban, Csehországban és Szlovákiában.

A belgiumi fesztivál utolsó napjaiban derült ki, hogy az egyik németországi helyszínen nem tudnak fogadni. Végül interneten más lehetőségeket kerestünk az előadás lejátszásához. Kérésünkre Somfai Gergő válaszolt Frankfurtból. Előadást sajnos nem tudunk játszani, mivel rövid az idő a szervezéshez, de Gergő felajánlja, hogy alhatunk a lakásában. Szombat délután érkezünk meg Frankfurtba, ahol pár órán belül már kipróbáljuk az élő-szoborparkozást. Meglep bennünket a város sokszínűsége: európai és ázsiai, fehér- és sötét bőrű emberek sokasága lepi el a főteret.

OSONÓ NAPLÓ

Este megérkezünk Gergő lakásába, aki Pécsről érkezett és egy éve dolgozik itt. Vacsora és borozás közben elmeséli, hogy számára egy jó kalandnak tűnt a velünk való találkozás, és ezért döntött úgy, hogy annak ellenére, hogy nem ismer minket felajánlja, hogy segít nekünk. Fontosnak tartja, hogy sok különböző embert ismerjen meg, a világ minden tájáról. Különösképpen szereti az erdélyi embereket, akikhez közel érzi magát, hiszen meglátása szerint nem kényeskednek, és tudnak egyszerűségben élni. Szerinte soha nem lenne háború, ha az embernek minden országból lenne legalább egy barátja. Amióta itt él, érzi, hogy tisztelik és megbecsülik a munkáját, ahogy azt is, hogy nincs akkora hajtas, mint odahaza. Beszélgetésünk alatt legfőképp az oktatási rendszerről esik szó. A bennünket leginkább foglalkoztató kérdés az, hogy ha a jelenlegi tanügyi rendszer rossz, akkor milyennek is kellene lennie valójában? Mire kellene felkészítse a fiatalokat? Az oktatás hogyan tudná segíteni a fiatalokat abban, hogy a jövőben rájuk váró kihívásokra válaszolni tudjanak? Nagyon nehéz hiteles és érvényes oktatást biztosítani, hiszen gyakorlatilag nem tudjuk, hogy tíz év múlva milyen lesz a világ, milyen munkahelyekre lesz szükség, milyen új típusú foglalkozások jönnek létre, hiszen jelenleg rengeteg olyan foglalkozás létezik, ami tíz évvel ezelőtt még nem volt. Az iskoláknak talán leginkább a kreativitást kellene megtanítaniuk a fiataloknak, akik nyitottságuk és rugalmasságuk által fel tudják majd találni magukat a jövőben rájuk váró kihívásokban, folyamatos változásokban.

OSONÓ NAPLÓ

Este nagyot sétálunk a városban, megcsodáljuk a felhőkarcolókat, az épületeken található fényjátékokat, a szökőkutak csobogását és végül az Opera épületét. Másnap kimegyünk a közeli parkba, ahol rengeteg ember gyűl össze a verőfényes vasárnap. Családok, baráti társaságok ülnek a fűben és beszélgetnek, olvasnak. Mi elbúcsúzunk Gergőtől, és megígérjük, hogy a németországi turné alkalmával visszatérünk Frankfurtba előadást játszani.

Augusztus tizenharmadikán és tizennegyedikén Kepler, Kafka és Alfons Mucha városában járt az Osonó. Hétfő reggel érkezünk meg a prágai Hasa szállodához, majd egy kis pihenő után elindulunk megnézni a várost, amely a világörökség része. Mindannyiunkat lenyűgöznek a régi épületek, a terek, a szűk utcák, templomok, hidak, és nem utolsósorban a vár. Megcsodáljuk az órát, ahol minden egészkor a tizenkét apostol egy-egy pillanatra megmutatja magát, illetve a Károly hídat, ahol utcai árusok sokasága kísért a portékáikkal. A főtéren kipróbáljuk az élő-szoborparkunkat, amit nagy lelkesedéssel néznek a turisták.

OSONÓ NAPLÓ

Este, az Ady Endre Diákkör tagjai meghívására elmegyünk vacsorázni egy nagyon hangulatos étterembe. Az itt eltöltött pár óra jó alkalom az ismerkedésre. Zömében felvidéki magyarok, akik itt egyetemisták, de van, aki már dolgozik is. Elmesélik, hogy nagyon közel van egymáshoz a cseh és a szlovák nyelv, és abban az egyetemi rendszerben, amelyben tanulnak, a vizsgáikat letehetik cseh, szlovák vagy akár angol nyelven is. Magyar nyelven nincs lehetőség tanulni, a magyar nyelv-szakot leszámítva. Arról is szó esik, hogy egyre nehezebb összetartani a magyar fiatalok közösségét, többen az otthon ülést vagy az internetes kommunikációt részesítik előnyben a közösségi programokkal szemben. Megragad bennünket ennek a pár fiatalnak a lendülete, életvidámsága és lelkesedése.

Kedd az előadásnap, így találkozunk Bakó Katival, aki az itteni magyar közösség egyik mozgatórugója, és az előadásunk szervezője. Felvidéki magyarként 16 éve él Prágában, illetve annak környékén. Ő vezet el a helyszínre, a Praga Kabarett-be, ahol beszerelünk és bekészülünk az előadásra. Kezdekor megtelik a nézőterünk, és a közönségtalálkozón erős visszajelzéseket kapunk, fontos témákról esik szó. Egy néző arról számol be, hogy mikor a honlapon nézte az előadás képeit, arra gondolt, hogy egy zűrzavaros, alternatív előadást fog látni, de ehhez képest számára nagyon tetszett az előadás letisztultsága és egyszerűsége. Úgy fogalmazott, hogy olyan érzése van, mintha mindig erre vágyott volna, hogy megszülessen egy ilyen tiszta, érthető és egyszerű előadás, ami közben elérzékenyíti, megszólítja és szembesíti. Egy másik néző arról beszél, hogy felidéződött benne a gyerekkora, a régmúlt karácsonyok, a gyermeki őszinteség és naivság. Beszélgetünk még arról, hogy milyen gondokkal küzdenek és hogyan néznek a jövőjük elé az itt élő emberek. Legtöbbször elképzelése az, hogy a tanulmányok befejezése után visszatérnek

OSONÓ NAPLÓ

szülőföldjükre. Érezzük, hogy a közös történetünk itt nem zárult le és még visszatérünk Prágába előadást játszani és műhelyfoglalkozásokat tartani.

Harminc napos turnénk utolsó állomása egy felvidéki kisváros, Somorja. Egy egész éjszakán át tartó utazás után érkezünk meg. Itt Nagy Péter, a Csemadok Somorjai Alapszervezete elnöke nagy vendégszeretettel fogad bennünket. Elmeséli, hogy Somorja egy szerencsés helyzetben lévő város, hiszen a magyarok többségben vannak. A város 40%-a szlovák és 60%-a magyar nemzetiségű. Ennek ellenére az önkormányzatban csak magyar képviselők vannak, hiszen a szlovák pártok nem tudtak kiegészni, így nem kapták meg a bekerüléshez szükséges szavazatokat. Mégis, ebben a viszonylag jó etnikai helyzetben többen döntenek úgy, hogy gyerekeiket szlovák iskolába adják, de hallunk sétánk közben olyat is, hogy szülők egymással magyarul beszélnek, a gyerekekhez viszont már szlovák nyelven szólnak. A magyar kulturális szervezet vezetői próbálják megszólítani a programokról egyre inkább elmaradozó fiatalokat is, így a vezetőségbe fiatalokat is beválasztanak.

Rövid felfrissülés után elmegyünk ebédelni, majd picit körbenézünk a városban. Megnézzük az egyik érdekességet, a Duna csatornát, amely két magas töltés között fut végig több kilométer hosszan, tíz kilométerre a Duna eredeti, régi ága mellett, amiben épp annyi víz van, hogy a halak ne pusztuljanak ki. A városban van a környék egyik legrégebbi temploma, amelyben 1300-ból maradtak meg freskók.

A közel 15.000 főt számláló kisvárosban 95 civil szervezet működik. Gyakorlatilag minden terület - sport, kultúra, közösségépítés, szabadidő, szociális tevékenység – le van fődve. Ezek a civil szervezetek túl vannak azon a „kik vagytok? mit akartok?”-

OSONÓ NAPLÓ

on, amivel odahaza gyakran találkozunk. Örömmel halljuk, hogy a civil szféra itt nagyon erős, az elképzelések segítve vannak. Például, egy kulturális szervezet vezetője a helyi önkormányzattól 200 eurós fizetést kap azért, mert vezet egy kórust, próbál és szervezi annak életét. Nem beszélve arról, hogy a szlovákiai kulturális minisztériumnak van egy anyagi kerete ahová az amatőr kulturális csoportokat működtető civil szervezetek rendszeresen pályázhatnak.

Délután nekifogunk a díszlet felállításához. Egy gyönyörű parkban, szabadtéren játszunk. Nagyon sokan eljönnek az előadásra. Kezds előtt székeket és a földre matracokat kell betenni, de még így is van aki állva nézi meg az előadást. A közönségtalálkozón megköszönik, hogy itt vagyunk, mert nagy hatással volt rájuk az előadás. Mindenki talált benne személyes kapcsolódásokat. Felidéződtek gyermekkori élmények, szülő-gyerek kapcsolatokat, egymástól való elidegenedések. Beszélgetés alakul ki a problémákról és az azt kiváltó okokról, illetve a lehetséges megoldásokról is. Abban mindannyian egyetértünk, hogy a család szerepe, mint közösség alapvetően fontos. Kiderül, hogy itt is hasonló statisztikák vannak, mint odahaza. Előadásunk előtt egy nappal látott napvilágot az a statisztika miszerint a Szlovákiában megszülető gyerekek egyharmada házasságon kívüli. Az est végül a vendéglátónk által készített gulyás elfogyasztásával, illetve a pozsonyi rádió magyar adásának interjújával zárul.

Augusztus 16-án, csütörtökön indul tovább a társulat Bécsbe, ahol egy rövid élő-szoborparkozás után nekivág az 1.000 kilométerre lévő Sepsiszentgyörgynek. A csíkszeredai Tamás István által vezetett kilenc személyes autó minden helyszínen nagy csodálatnak örvendett, hiszen vendéglátóink nehezen tudták elképzelni, hogy a társulat, a díszlet, fény- és hangtechnika valamint a kellékek hogyan is tudnak együtt elférni benne.

OSONÓ NAPLÓ

